

**Zespół Szkół nr 3 im. Jana III Sobieskiego
w Szczytnie - liceum**

Przedmiotowe zasady oceniania:

PRZYRODA

1. **Przedmiot:** PRZYRODA
2. **Klasy:** klasa II i III
3. **Rozszerzenie:** klasy humanistyczne
4. **Rok Szkolny:** 2020/21
5. **Imię i nazwisko nauczyciela:** *mgr Bogusława Pietrzak*
- 6.

klasa	Tytuł podręcznika	Imię i nazwisko autora podręcznika	Numer dopuszczenia podręcznika
II	„Ciekawi świata”. Przyroda, część 4. OPERON	Agata Łazarz, Sławomir Sobotka, Aneta Szczepańska	637/4/2013
III	„Ciekawi świata”. Przyroda, część 4. OPERON	Agata Łazarz, Sławomir Sobotka, Aneta Szczepańska	637/4/2013

7. **Inne pomoce naukowe:** atlasy uczniowskie, mapy ściennie, okazy skał, skamieniałości, minerałów, multiteka.

8. Sposoby i zasady sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.

Sprawdzanie osiągnięć uczniów obejmuje następujące wskaźniki:

- Sprawdzanie pisemne (pisemne prace klasowe, sprawdziany niezapowiedziane)
- Sprawdzanie ustne (odpowiedzi ustne, referaty, prezentacje multimedialne itp.)
- Sprawdzanie w sytuacjach praktycznych
- Obserwacja i ocena ucznia pracującego w grupie
- Kontrola kart pracy ucznia (zeszytów przedmiotowych)
- Udział w konkursach

Wszystkie oceny ustala się w stopniach według następującej skali:

- Stopień celujący 6
- Stopień bardzo dobry 5
- Stopień dobry 4
- Stopień dostateczny 3
- Stopień dopuszczający 2
- Stopień niedostateczny 1

❖ **Sprawdzanie pisemne:**

- ❖ **Pisemne prace klasowe** – trwające 45 minut (co najmniej 2 w semestrze). Dotyczą treści z części, jednego lub kilku działów programowych (zapowiadane co najmniej na tydzień przed terminem sprawdzianu).

W/w prace ocenia się według następujących kryteriów:

KATEGORIE WYMAGAŃ	ILOŚĆ (PROCENT - STOPIEŃ)	POZIOM WYMAGAŃ
K	31 – 55% dopuszczający	Poziom podstawowy
P	> 56 – 75% dostateczny	
R	>76 – 90% dobry	Poziom ponadpodstawowy
D	> 91 – 95% bardzo dobry >96 – 100% celujący	

- Pisemne prace klasowe przeprowadzane są zgodnie z ustalonym harmonogramem wynikającym z realizacji programu nauczania.
- Pisanie pisemnej pracy klasowej przez ucznia jest obowiązkowe.
- Ustalone terminy pisemnych prac klasowych są obowiązujące i tylko w przypadku nieobecności nauczyciela ulegają przesunięciu.
- W przypadku nieobecności na lekcji, na której odbywa się pisemna praca klasowa, uczeń (jego rodzice lub opiekunowie prawni) na najbliższej lekcji odbywającej się po sprawdzianie, zobligowani są do przedstawienia uzasadnionego usprawiedliwienia nieobecności w formie pisemnej.
- W przypadku niedostarczenia we właściwym terminie uzasadnionego usprawiedliwienia nieobecności na lekcji, podczas której odbyła się pisemna praca klasowa, nieobecność taka traktowana będzie jako odmowa udzielenia odpowiedzi, która zwalnia nauczyciela z obowiązku zapewnienia uczniowi możliwości uzyskania oceny z partii materiału poddawanej sprawdzeniu na pisemnej pracy klasowej.
- W przypadku nieobecności na pisemnej pracy klasowej, spowodowanej chorobą lub sytuacją losową (wszystko musi być udokumentowane), uczeń ma prawo do pisania sprawdzianu pisemnego .
- Poprawa pisemnych prac klasowych odbywa się na warunkach i w terminie ustalonym przez nauczyciela.
- W ciągu 14 dni uczeń otrzymuje sprawdzone pisemne prace klasowe (wyjątek stanowi choroba nauczyciela lub uzasadniona nieobecność).
- Nauczyciel danego przedmiotu po uzgodnieniu z samorządem klasowym może ten termin wydłużyć.
- Uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej z pisemnej pracy klasowej w terminie 2 tygodni od dnia rozdania prac.
- Uczeń pracujący niesamodzielnie (korzystający ze ściąg lub podpowiedzi innych uczniów) podczas pisemnej pracy klasowej, sprawdzianu niezapowiedzianego, odpowiedzi ustnej, otrzymuje ocenę niedostateczną bez prawa poprawienia tej oceny.
- Ocena z poprawy pisemnej pracy klasowej jest oceną ostateczną wpisaną obok oceny pierwotnej.

- ❖ **Sprawdziany niezapowiedziane** – sprawdzające opanowanie wiadomości bieżących z 2-3 ostatnich lekcji, trwające nie dłużej niż 20 min. Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania sprawdzianów niezapowiedzianych .
Sprawdziany niezapowiedziane ocenia się, stosując następujące kryteria:

KATEGORIE WYMAGAŃ	ILOŚĆ (PROCENT -STOPIEŃ)	POZIOM WYMAGAŃ
K	31 – 55% dopuszczający	Poziom podstawowy
P	> 56 – 75% dostateczny	
R	>76 – 90% dobry	Poziom ponadpodstawowy
D	> 91 – 100% bardzo dobry	

- Oceny ze sprawdzianów niezapowiedzianych nie podlegają poprawie.
- Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do lekcji i możliwości odpowiedzi.

- ❖ **Sprawdzanie ustne:** odpowiedzi ustne (1-2 w semestrze) mogą być poparte obliczeniami, rysunkami i schematami wykonywanymi na tablicy oraz powiązane z wykorzystaniem mapy bądź określonych przyrządów. Oceniane są też odpowiedzi krótkie, w czasie głównego toku lekcji, np. dotyczące nowych treści realizowanych po raz pierwszy lub pytań nawiązujących do lekcji poprzednich. Oceny tych odpowiedzi są traktowane jako tzw. „plusy”, pozwalają one uzyskać przez ucznia ocenę bardzo dobrą (ocena aktywności twórczej ucznia).

- ❖ **Sprawdzanie w sytuacjach praktycznych (na bieżąco):** niezależnie od wyników pisemnego i ustnego sprawdzania osiągnięć ucznia, nauczyciel zleca, a następnie kontroluje prace praktyczne w czasie lekcji oraz jako zadanie domowe.

Ocena w/w prac odbywa się według następujących kryteriów:

- poprawność merytoryczna i językowa;
- zgodność treści z tematem, jej przejrzystość i porządek, z uwzględnieniem wstępu, rozwinięcia i zakończenia;
- dobór treści i materiału ilustracyjnego, umiejętność oceny wiarygodności i selekcji informacji;
- estetyka i staranność wykonania, czytelność i funkcjonalność rozwiązań graficznych;
- jakość bibliografii, różnorodność wykorzystywanych źródeł informacji, umiejętność powoływania się na literaturę źródłową.

- ❖ **Obserwacja i ocena ucznia pracującego w grupie:** obserwacja i ocena ucznia pracującego w grupie ma na celu wzmocnienie u uczniów zachowań pozytywnych z punktu widzenia funkcjonowania grupy i eliminowanie działań destrukcyjnych.

Ocena współpracy ucznia w grupie opiera się o następujące kryteria:

- w jakim stopniu jego zachowanie świadczy o odpowiedzialności za wykonanie zadania powierzonego grupie, czy podejmuje się pełnienia roli ustalonej przez grupę, czy realizuje zadania wynikające z roli prawidłowo i z korzyścią dla grupy;
- w jakim stopniu jego zachowanie świadczy o odpowiedzialności za funkcjonowanie grupy jako całości oraz za pełnienie ról przez jej członków, czy występuje z inicjatywą pomocy innym uczniom, czy akceptuje decyzje grupy i rozwiązuje konflikty.

Współpracę w grupie mogą oceniać: nauczyciel lub uczniowie (wzajemnie lub dokonując samooceny), uwzględniając wyżej wymienione kryteria oraz zasady przyjęte w Wewnętrznych Zasadach Oceniania.

❖ **Kontrola i ocena kart pracy ucznia (zeszytów przedmiotowych):**

prorowadzenie przez ucznia bieżących notatek w zeszytcie przedmiotowym jest jednym z warunków zwiększenia trwałości efektów procesu nauczania.

Prowadzenie zeszytu przedmiotowego (zeszytu ćwiczeń, kart pracy) ocenia nauczyciel według następujących kryteriów:

- poprawność merytoryczna i językowa wykonanych zadań i notatek;
- systematyczność sporządzania notatek, wykonywania zadań, w tym również domowych;
- estetyka i staranność wykonania, czytelność i funkcjonalność rozwiązań graficznych.

❖ **Udział w konkursach:**

udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych ocenia się w sposób szczególny, gdyż zakres wymagań jest tu znacznie większy. Szczególne osiągnięcia ucznia w tym zakresie oceniane są celująco.

9. Ogólne kryteria wymagań edukacyjnych z przyrody:

1. Stopień **niedostateczny** otrzymuje uczeń, który:

- nie ma osiągnięć wystarczających do dalszego uczenia się przyrody,
- nie rozwiązuje najprostszych zadań, nawet przy pomocy innych uczniów lub nauczyciela,
- nie zachowuje minimalnej dokładności i staranności, koniecznej do poprawnego rozwiązywania zadań,
- nieprawidłowo stosuje terminy przyrodnicze i geograficzne w osiągnięciach z poziomu podstawowego.

2. Stopień **dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:

- nie ma osiągnięć z poziomu podstawowego w zakresie wystarczającym do dalszego uczenia się przyrody,
- rozwiązuje proste zadania, korzystając z pomocy innych uczniów lub nauczyciela,
- zachowuje małą dokładność i staranność, jest ona jednak wystarczająca do poprawnego rozwiązywania zadania,
- prawidłowo stosuje niektóre terminy przyrodnicze, geograficzne wymienione w osiągnięciach z poziomu podstawowego,
- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w wymaganiach podstawy programowej, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- wykazuje się znajomością tylko podstawowych, najpewniejszych, najbardziej doniosłych naukowo oraz niezbędnych w codziennym życiu wiadomości i umiejętności z zakresu geografii.

3. Stopień **dostateczny** otrzymuje uczeń, który:

- ma większość osiągnięć z poziomu podstawowego,
- samodzielnie rozwiązuje proste zadania,
- zachowuje dokładność i staranność wystarczającą do poprawnego rozwiązywania zadania,
- prawidłowo stosuje większość terminów wymienionych w osiągnięciach z poziomu podstawowego,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy,
- zna podstawowe pojęcia,

- rozpoznaje i ocenia postawy wobec środowiska geograficznego,
- posługuje się mapą jako źródłem wiedzy geograficznej;
- obserwuje pośrednio i bezpośrednio procesy zachodzące w środowisku geograficznym.

4. Stopień **dobry** otrzymuje uczeń, który:

- ma większość osiągnięć z poziomu podstawowego oraz część osiągnięć z poziomu ponadpodstawowego,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o średnim poziomie złożoności,
- zachowuje dokładność i staranność wystarczającą do poprawnego rozwiązywania zadań,
- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- prawidłowo stosuje większość terminów wymienionych w osiągnięciach z poziomu ponadpodstawowego,
- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- krytycznie korzysta z wielu źródeł wiedzy,
- określa związki przyczynowo-skutkowe,
- wykonuje samodzielnie i poprawnie większość poleceń i zadań,
- wykazuje się znajomością nie tylko podstawowych nazw, terminów i pojęć,
- dostrzega zależności między elementami i procesami zachodzącymi w środowisku geograficznym,
- proponuje działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym,
- dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody posługując się terminologią.

5. Stopień **bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:

- ma osiągnięcia z poziomu ponadpodstawowego,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o wysokim poziomie złożoności,
- zachowuje wzorową dokładność w rozwiązywaniu zadań,
- wypowiada się pełnymi zdaniami a w sposób logiczny i spójny,
- bezbłędnie posługuje się słownictwem geograficznym,
- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów oraz zadań problemowych (nowych),
- analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł,
- poprawnie wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np.: wykresów, roczników statystycznych, encyklopedii i internetu,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwoju,
- dostrzega i ocenia związki w przebiegu zjawisk geograficznych oraz działalności człowieka,
- przewiduje następstwa i skutki działalności człowieka oraz przebiegu procesów naturalnych w przyrodzie,
- wyjaśnia je, rozwiązuje problemy,
- samodzielnie interpretuje dane statystyczne dotyczące procesów gospodarczych i na ich podstawie przewiduje dalszy ich rozwój.

6. Stopień **celujący** otrzymuje uczeń, który:

- zachowuje wzorową dokładność i staranność w rozwiązywaniu zadań,
- stosuje wiadomości w sytuacjach problemowych, stosując analizę, syntezę i ocenę zjawiska,
- bezbłędnie posługuje się słownictwem geograficznym,
- formułuje problemy oraz prawidłowo dokonuje oceny,

- ma i stosuje wiadomości oraz umiejętności wykraczające poza zakres wymagań podstawy programowej,
- ma wiadomości oraz umiejętności z zakresu wymagań podstawy programowej i stosuje je do rozwiązywania zadań problemowych o wysokim stopniu złożoności,
- samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności zdobytych na lekcjach przyrody,
- formułuje problemy i buduje modele odpowiedzi,
- wykorzystuje wiedzę i umiejętności do rozwiązywania nietypowych problemów,
- interpretuje, opisuje i ocenia zjawiska znacznie wykraczające poza wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania.

10. Warunki i sposoby przekazywania rodzicom informacji o postępach i trudnościach w nauce i zachowaniu ucznia oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.

- Oceny są jawne zarówno dla ucznia jak i rodziców (prawnych opiekunów):
  - sprawdzone i ocenione pisemne prace klasowe uczeń otrzymuje do wglądu na lekcji (w terminie nieprzekraczającym dwóch tygodni od daty sprawdzianu)
  - rodzice mogą otrzymać do wglądu prace i uzyskać uzasadnienie oceny w czasie rozmowy z nauczycielem
  - na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) dokumentacja dotycząca egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia jest udostępniana do wglądu uczniowi lub jego rodzicom
- Nauczyciel uzasadnia wystawianą ocenę pisemnie z pisemnych prac klasowych i pisemnych prac domowych, pozostałe ustnie w odniesieniu do wcześniej ustalonych i znanych uczniowi kryteriów (oczekiwań) wobec jego pracy, wypowiedzi lub innej aktywności (udziela uczniowi informacji zwrotnej o tym, co zrobił dobrze, co źle i jak powinien dalej się uczyć, co powinien poprawić).
- Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów (na zajęciach lekcyjnych) i rodziców (w czasie indywidualnych rozmów):
  - o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych bieżących, śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania
  - o sposobach sprawdzania i oceniania osiągnięć edukacyjnych.
- Na miesiąc przed śródrocznym (rocznym) klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej nauczyciel przyrody informuje o przewidzianej śródrocznej (rocznej) ocenie z przedmiotu. Rodzice (prawni opiekunowie) zostają poinformowani pisemnie o przewidywanej ocenie niedostatecznej za pośrednictwem wychowawcy.

11. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej

W przypadku kiedy uczeń chce otrzymać wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną obowiązuje następujący tryb postępowania:

- uczeń zdaje przed nauczycielem w formie pisemnej lub pisemnej i ustnej egzamin przygotowany zgodnie z wymaganiami zawartymi w przedmiotowym systemie oceniania,
- ocena zostaje podwyższona, jeżeli uczeń spełni przynajmniej 90% wymagań określonych przez nauczyciela.

12. Zasady wglądu uczniów i rodziców w pisemne prace klasowe.

- Pisemne sprawdziany wiadomości, sprawdzone i ocenione przechowywane są przez okres semestru i pozostają do wglądu rodziców i uczniów.
- Wyniki pisemnych sprawdzianów wiadomości omawiane są z uczniami na lekcjach.
- Informacje o osiągnięciach uczniów przekazywane są rodzicom na zebraniach.
- Na prośbę ucznia otrzymywane przez niego oceny mogą być wpisywane przez nauczyciela do zeszytu przedmiotowego.

13. Ogólny harmonogram pisemnych prac klasowych.

- Pisemne prace klasowe odbywają się po zakończeniu każdego rozdziału - 2 lub 3 w semestrze.

14. Zasady podsumowania osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku szkolnym i ustalenia oceny klasyfikacyjnej śródrocznej i rocznej.

- Rezultatem sprawdzania osiągnięć ucznia są oceny bieżące, które brane są pod uwagę przy ocenianiu śródrocznym i rocznym.
- Oceny za wiedzę i umiejętności uczniów otrzymuje zgodnie z opracowanymi wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne oceny.
- Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących, uwzględnia „wagę” wskaźników osiągnięć ucznia.
- Śródroczną ocenę niedostateczną uczeń zobowiązany jest poprawić (zaliczyć semestr) w nieprzekraczalnym terminie do 15 marca danego roku szkolnego.
- Klasyfikacja roczna jest oparta o oceny z I i II semestru nauki.

Przedmiotowe Zasady Oceniania z przyrody skorelowane są z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania Zespołu Szkół nr 3 w Szczytnie.